

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 august 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Craiu Nicolae,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Movilă Corina în numele inculpatului Munteanu Adelii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui

Munteanu Adelii xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 03.07.2019 – 08.09.2020;

Instanța de apel: 07.10.2020 – 24.11.2020;

Instanța de recurs: 22.02.2021 – 10.08.2021.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 08 septembrie 2020, Munteanu Adelii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 269 Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare.

Potrivit art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Munteanu Adelii, pentru o perioadă de probațiune de 2 (doi) ani.

A fost dispusă încasarea din contul lui Munteanu Adelii în beneficiul statului suma de 655,16 (șase sute cincizeci și cinci,16) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea testării alcoolscopice și efectuarea expertizelor judiciare.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Munteanu Adelii, la 05 aprilie 2019, aproximativ ora 11:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică conștientizând caracterul social-periculos al acțiunilor de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate și consecințele care pot surveni, ignorând cerințele prevederilor art. 14 lit. a) al Regulamentului circulației rutiere, conform căruia conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe

contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, de natură să-i afecteze capacitatea de conducere, conducând hipomobilul cu tracțiune animală cu n/î xxxxx, și deplasându-se pe traseul R 41, din direcția or. Rîșcani, în direcția or. Glodeni, în apropierea s. Sturzeni, r-nul Rîșcani, km 5+20, neținând permanent seama de situația rutieră, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport cu tracțiune animală, a ieșit pe contrasens, unde s-a tamponat cu autocamionul de model „ГA3 53” cu n/î xxxxx, condus de către cet. Șonțu Iurie, a.n. xxxxx, care se deplasa regulamentar, din direcția opusă.

Conform testării alcoolscopice cu aparatul-dispozitiv alcooltest Drager 8510 RO și fișei de examinare cu seria ARAF-0577, nr. 1835 din 05 aprilie 2019 ora 12:11, s-a constatat că, în aerul expirat Munteanu Adelii, avea 0,74 mg/l alcool, indici care conform art. 134¹² alin. (3) Cod penal și Hotărârii Guvernului nr. 296 din 16 aprilie 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de testare alcoolscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, se califică ca stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

În rezultatul accidentului rutier, pasagerului mijlocului de transport cu tracțiune animală, cet. Carabulea Vasile, a.n. xxxxx, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 201927D0069 din 22 aprilie 2019, i-au fost cauzate leziuni corporale medii, sub formă de fractură deschisă, dublă a tibiei în 1/3 proximală cu deplasarea fragmentelor a gambei stângi, care au provocat dereglarea sănătății pe un timp de lungă durată.

Astfel, Munteanu Adelii, a încălcat prevederile art. 45 alin. (1) lit. a), b), c), d) din Regulamentul circulației rutiere, conform cărora conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, d) situația rutieră, încălcări care sunt în legătură de cauzalitate directă cu producerea accidentului rutier și consecințele survenite.

Astfel, acțiunile inculpatului Munteanu Adelii au fost încadrate în baza art. 269 Cod penal, *încălcarea de către alt participant la trafic a regulilor privind menținerea ordinii și securitatea circulației, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264 Cod penal.*

3. Avocatul Vangheli Vitalie în numele inculpatului Munteanu Adelii, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Munteanu Adelii să fie achitat din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, și să fie respinsă solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare.

În motivarea apelului a invocat, că vinovat în săvârșirea accidentului rutier este șoferul autocamionului de model „ГA3 53”, Șonțu Iurie care nu s-a isprăvit cu conducerea autovehiculului și a tamponat pasagerul Carabulea Vasile care se afla în

coșul căruței, iar până la venirea colaboratorilor de poliție, locul mijloacelor de transport a fost schimbat, deoarece Munteanu Adelii s-a deplasat cu căruța până la pădure pentru a arunca gunoiul care se afla în coșul căruței.

A menționat, că toate cheltuielile suportate de către partea vătămată Carabulea Vasile, au fost recuperate de către șoferul autocamionului, Șonțu Iurie.

Consideră, că declarațiile martorilor Anton Cristina și Calmațui Oleg, nu pot fi puse la baza sentinței, deoarece aceștia sunt colaboratori de poliție care au efectuat acțiuni de urmărire penală, și care au venit la locul accidentului, după ce a fost schimbată amplasarea mijloacelor de transport implicate în accidentul rutier.

De asemenea, a indicat că declarațiile martorului Șonțu Iurie urmează a fi apreciate critic, deoarece este persoana care se face vinovată în săvârșirea accidentului rutier, în urma căruia partea vătămată Carabulea Vasile i-au fost cauzate vătămări corporale.

În concluzie, a susținut apărarea că acțiunile lui Munteanu Adelii nu întrunesc elementele componente ale infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal, precizând în acest sens că deși în momentul săvârșirii accidentului rutier, Munteanu Adelii se afla în stare de ebrietate alcoolică, totuși acesta nu a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere, deoarece în momentul tamponării cu autocamionul condus de Șonțu Iurie, căruța staționa pe acostament, iar Munteanu Adelii se afla la o distanță scurtă în pădure, astfel că căruța nu a creat careva obstacole pentru șoferul autocamionului Șonțu Iurie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2020, a fost respins ca nefondat apelul și menținută sentința primei instanțe.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, prima instanță a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a apreciat probele administrate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului și calificând acțiunile acestuia în baza art. 269 Cod penal, încălcarea de către alt participant la trafic a regulilor privind menținerea ordinii și securitatea circulației, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264.

În opinia instanței de apel, prima instanță corect și-a fundamnetat sentința pe baza probatoriului administrat, și anume: raportul de autosesizare despre săvârșirea infracțiunii din 05 aprilie 2019 (f.d.6, vol.I); procesul-verbal de cercetare la fața locului, cu anexa schiței accidentului rutier (f.d.9-20, vol.I); raportul de la dispeceratul Nord cu privire la înștiințarea telefonică din 05 aprilie 2019 (f.d.22, vol.I); recipisa semnată de Munteanu Adelii potrivit căreia a primit de la OUP hipomobilul la data de 05 aprilie 2019 (f.d.27, vol.I); raportul de expertiză judiciară din 13 aprilie 2019 (f.d.56-58, vol.I); raportul de expertiză judiciară din data de 22 aprilie 2019 (f.d.62-63, vol.I); revindecarea în privința lui Munteanu Adelii (f.d.68, vol.I); declarațiile martorului Șonțu Iurie (f.d.141-143, vol.I); declarațiile martorului Carabulea Vasile (f.d.144-145, vol.I); declarațiile martorului

Calmațui Oleg (f.d.172-173, vol.I); declarațiile inculpatului Munteanu Adelii (f.d.174, vol.I); declarațiile martorului Anton Cristina (f.d.186-188, vol.I.).

Cu referire la argumentele apărării precum că vinovat de săvârșirea accidentului rutier este șoferul autocamionului, Șonțu Iurie, și că până la venirea colaboratorilor de poliție, amplasarea mijloacelor de transport a fost schimbată, instanța de apel a reținut că acestea sunt contradictorii circumstanțelor de fapt stabilite de către prima instanță și instanța de apel, în cadrul judecării cauzei.

Referitor la stabilirea pedepsei inculpatului Munteanu Adelii, instanța de apel a reținut că prima instanță a respectat prevederile art. 61, 75 Cod penal și a ținut cont de scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, de corectare a condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale cu privire la gravitatea infracțiunii considerată ca fiind săvârșită de inculpat, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, și de persoana inculpatului, care anterior nu a fost condamnat, astfel apreciind ca fiind întemeiată poziția primei instanțe cu privire la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului Munteanu Adelii.

În acest context, instanța de apel a conchis, că prima instanță reieșind din gradul pericolului social sporit al faptei săvârșite de către inculpatul Munteanu Adelii, din împrejurările și modalitatea în care a fost săvârșită infracțiunea, corect a stabilit că corectarea și reeducarea inculpatului Munteanu Adelii va fi posibilă fără izolarea acestuia de societate, fiindu-i stabilit un termen de probațiune la limita maximă prevăzută de lege.

Reținând prevederile art. 229 Cod de procedură penală, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată poziția primei instanțe cu privire la dispunerea încasării din contul inculpatului Munteanu Adelii în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 655,16 lei, suportate pentru efectuarea testării alcoolscopice, întrucât acestea sunt în legătură cauzală directă cu fapta prejudiciabilă săvârșită de inculpat.

5. Avocatul Movilă Corina în numele inculpatului Munteanu Adelii, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia și rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Munteanu Adelii să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În argumentarea recursului menționează, că instanțele de fond eronat au conchis asupra vinovăției lui Munteanu Adelii, invocând în acest sens că nu au fost cercetate sub toate aspectele, probele administrate.

Astfel, susține că instanțele de fond nu au luat în considerație declarațiile inculpatului și ale părții vătămate care detaliat au relatat cele întâmplate, declarații care nu au fost combătute prin alte probe.

În opinia apărării, conducătorul autocamionului, Șonțu Iurie avea obligația să conducă autovehiculul conform Regulamentului circulației rutiere și să evite tamponarea cu un alt transport sau o persoană.

Precizează faptul că anume Șonțu Iurie a achitat prejudiciul cauzat părții

vătămate.

De asemenea, consideră că declarațiile martorului Șonțu Iurie urmează a fi apreciate ca fiind o poziție de apărare a acestuia, întrucât ultimul a cauzat vătămarile corporale părții vătămate, precum și declarațiile martorilor Anton Cristina și Calmațui Oleg, nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare a inculpatului Munteanu Adelii, deoarece aceștia sunt colaboratorii de poliție care au efectuat cercetarea la fața locului săvârșirii accidentului rutier, când deja a fost schimbată amplasarea autovehiculelor implicate în accident.

Mai menționează, că în momentul tamponării de către autocamionul de model „ГАЗ 53” condus de Șonțu Iurie, căruța staționa pe acostament, iar Munteanu Adelii se afla în pădure.

Susține apărarea, că de fapt căruța nu a creat careva obstacole pentru șoferul autocamionului, or, Șonțu Iurie avea obligația de a evita săvârșirea accidentului rutier, întrucât acesta nu avea careva obstacole pe banda de depășire a căruței.

6. Procurorul a depus referință la recursul declarat de partea apărării, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

În opinia procurorului, la judecarea apelului apărării, instanța de apel a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, și s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel. Astfel că, instanța de apel nu a comis careva erori de drept, iar decizia contestată conține motivele pe care se întemeiază soluția adoptată.

7. Judecând recursul ordinar pe baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, din considerentele ce urmează a fi expuse în continuare.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Reieșind din conținutul cererii de recurs declarată, Colegiul penal lărgit atestă, că titularul acesteia invocă în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței

de apel, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: *6) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; precum și 8) când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată, că asemenea eroare nu se confirmă la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, iar hotărârea adoptată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Totodată, conform prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

La caz, reieșind din esența criticilor invocate în recurs, se atestă că apărarea invocă versiunea potrivit căreia probele administrate la cauza penală, nu confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal.

Sub acest aspect, însă, se impune precizarea că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, iar convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Însă cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează, că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Din aceste considerente, Colegiul penal lărgit nu examinează criticile

referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea dispunerii condamnării inculpatului conform infracțiunii incriminate, astfel că reaprecierea probelor, în modul propus de către partea apărării, nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală.

În acest sens, Colegiul penal lărgit atestă, că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia privind recunoașterea vinovăției inculpatului Munteanu Adelii în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal.

Cu referire la criticile invocate de recurent sub aspectul pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit menționează, că potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal lărgit reține, că acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Potrivit materialelor cauzei, prin sentința primei instanțe, Munteanu Adelii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 269 Cod penal, la 3 ani închisoare, iar potrivit art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Munteanu Adelii, pentru un termen de probațiune de 2 ani, soluție care a fost menținută și de către instanța de apel.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că la judecarea apelului declarat de către partea apărării, instanța de apel a respectat prevederile art. 414-419 Cod de procedură penală, iar hotărârea adoptată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Referitor la argumentele apărării referitor la lipsa vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, Colegiul penal lărgit punctează, că instanța de apel s-a expus argumentat, iar soluția acesteia este descrisă la pct. 4 al acestei decizii, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

În concluzie, Colegiul penal lărgit statuează că argumentele invocate de recurent sunt nefondate, întrucât vinovăția lui Munteanu Adelii în săvârșirea infracțiunii incriminate a fost dovedită indubitabil prin probele administrate, în speță nefiind comisă o gravă eroare de fapt de către instanța de apel la judecarea cauzei, care ar duce la casarea acesteia și adoptarea unei alte soluții.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o

reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond. Or, în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârile CEDO Helle c. Finlandei, hotărârea din 19 decembrie 1997; Garcia Ruiz c. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999*).

Având în vedere cele relatate, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune respingerea ca inadmisibil a recursului ordinar declarat de avocatul Movilă Corina în numele inculpatului Munteanu Adelii.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Movilă Corina în numele inculpatului Munteanu Adelii, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui **Munteanu Adelii xxxxx**.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **15 octombrie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Craiu Nicolae